

ATOPIJSKI DERMATITIS - DIJAGNOSTIČKI I TERAPIJSKI PRISTUP

Atopijski dermatitis (AD) je kronična, recidivirajuća, upalna bolest kože karakterizirana tipičnom distribucijom promjena, suhom kožom, intenzivnim svrbežom, eritemom, ekzorijacijama i lihenifikacijom. AD je često udružen s drugim atopijskim bolestima kao što su astma, alergijski rinitis i alergija na hranu. Klinička slika AD-a može se mijenjati od blagih do srednje teških i teških oblika bolesti, a tipični simptomi uključuju iznimno suhu kožu, svrbež, ekcematozne promjene koje variraju s dobi i atopiju (IgE reaktivnost). Bolest najčešće počinje u ranoj životnoj dobi, obično tijekom prve godine života. U trećine djece bolest se do puberteta povuče, međutim kod nekih bolesnika atopijski dermatitis perzistira kao kronična bolest i u odrasloj dobi, s intermitentnim poboljšanjima i pogoršanjima.

Osnovna terapija kod atopijskog dermatitisa uključuje edukaciju, pravilnu njegu kože, identifikaciju i eliminaciju trigger faktora. U liječenju blagog atopijskog dermatitisa primjenjuje se lokalna protuupalna terapija (lokalni kortikosteroidi i inhibitori kalcineurina) u fazama pogoršanja dermatitisa. Kod srednje teškog oblika AD primjenjuju se potentniji lokalni kortikosteroidi, produžena terapija inhibitorima kalcineurina i fototerapija, a kod teškog oblika bolesti sistemska immunosupresivna terapija, a odnedavna i biološka terapija.

Zbog rastuće prevalencije atopijskog dermatitisa u industrijskim zemljama, ali i značajnog utjecaja bolesti na sve aspekte života oboljelih, uz farmakološko liječenje i adekvatnu njegu kože te izbjegavanje čimbenika rizika, osobito je važno i suportivno liječenje.

ATOPIJSKI DERMATITIS – LJEKARNIČKA SKRB

Ljekarna je najčešće mjesto prvog kontakta oboljelog od atopijskog dermatitisa sa zdravstvenim sustavom, a magistar farmacije (ljekarnik) najdostupnija je osoba u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, koja njeguje dugogodišnji odnos sa svojim pacijentom, te svojim znanjem, kompetencijama i vještinama ostvaruje individualizirani pristup pacijentu. U pristupu oboljelom od atopijskog dermatitisa ljekarniku su na raspolaganju smjernice koje su izdala europska, kanadska i američka udruženja koja skrbe o pacijentima s atopijskim dermatitisom. Ciljevi liječenja atopijskog dermatitisa su smanjiti broj epizoda pogoršanja bolesti, smanjiti trajanje i stupanj pogoršanja i spriječiti nastanak suhe kože i infekcija, te ublažiti svrbež i kontrolirati osip.

Uloga ljekarnika u liječenju AD, ujedno je i odgovornost u optimizaciji, sigurnosti i učinkovitosti terapije. U ljekarni se provodi edukacija pacijenata o značenju i ciljevima terapije. Ljekarnik može prepoznati simptome (crvenilo, vlaženje, stvaranje krusta na licu, na tjemenu, nogama, rukama i u pelenskoj regiji, ukazati na moguće pokretače AD, koje treba izbjegavati, uputiti pacijenta na pregled liječniku i „razbiti mitove“ o samoliječenju, poboljšati komunikaciju između propisivača i pacijenta, objasniti pacijentu sigurnost upotrebe lokalnih kortikosteroida jer odgovarajuća primjena sigurno može ublažiti simptome bez nuspojava, osvrnuti se na sigurnost upotrebe inhibitora kalcineurina, preporučiti pripravke za osnovnu njegu kože koji je hidratiziraju kako bi se spriječio ulazak „okidača“ koji izazivaju svrbež, suhoću, edeme, ekzorijaciju, lihenifikaciju te ukazati na stvaranje specifičnih, mjerljivih, dostižnih, relevantnih i vremenski temeljenih ciljeva koji pružaju pacijentima strukturirani okvir koji će si sami postaviti da dostignu ublažavanje ili izlječenje bolesti.